

Raadsvoorstel

Zaaknummer 161735
Datum raadsvergadering 27 juni 2024
Portefeuillehouder G.J. Bouwmeester

Onderwerp Voorlopige jaarstukken 2023, ontwerpbegroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024 VRU

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorlopige jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 & de geactualiseerde begroting 2024 van de Veiligheidsregio Utrecht;
2. het positieve resultaat op te nemen in de algemene middelen en te verwerken via de najaarsnota;
3. de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) per brief te informeren over de zienswijze van de gemeente Leusden.

Samenvatting

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) vraagt de gemeente Leusden om een zienswijze te geven op de voorlopige jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 / geactualiseerde begroting 2024. De gemeente Leusden heeft besloten de VRU een zienswijze te geven. Het jaar 2023 van de VRU sluit af met een positief resultaat voor bestemming van € 4,5 miljoen, waarvan € 2 miljoen terug wordt gestort naar de gemeenten. Daarvan krijgt de gemeente Leusden € 40.000 terug, wat wordt toegevoegd aan de algemene middelen. De VRU stort het overige positieve resultaat in de ontwikkel- en egaliseringsreserve voor doorlopende activiteiten t.b.v. versterking crisisorganisatie en uitvoering bestuursagenda en incidentele middelen. De VRU spant zich in om te voorkomen dat de gemeentelijke bijdrage stijgt, maar staan voor een aantal financiële uitdagingen de komende jaren. De gemeente Leusden wil in haar zienswijze waardering uitspreken voor bovenstaande en een aantal aandachtspunten meegeven. Wij zien een risico voor de ontwikkel- en egaliseringsreserve. De ontwikkel- en egaliseringsreserve daalt flink ondanks de storting van het positieve resultaat. Daarnaast is het aanvullend structureel benodigd budget voor brandweezorg Amersfoort ook nog niet opgenomen in de begroting. In de ontwerpbegroting 2025 en de geactualiseerde begroting 2024 gaat de gemeentelijke bijdrage nu niet omhoog, maar we zien een risico voor het jaar 2025 en verder. We vragen de VRU om zich verder in te blijven spannen om bovenstaande ontwikkelingen en risico's en verdere financiële consequenties met betrekking tot de opgenomen ontwikkelingen op te vangen binnen de bestaande begroting en daarnaast, gezien de grote opgave die gemeenten wacht in het ravijnjaar 2026, willen wij dat de VRU in een vroeg stadium besparingsmogelijkheden in kaart brengt.

Aanleiding

De VRU heeft op 29 maart 2024 een brief gestuurd met daarin de uitnodiging om een zienswijze te geven op de voorlopige jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 / geactualiseerde begroting 2024.

Doel/Effect

Inzicht geven in de financiële en inhoudelijke resultaten over 2023 en de begroting(en) voor 2024 en 2025.

Argumenten

1.1 *De gemeente Leusden spreekt waardering uit richting de VRU vanwege het terugstorten van het positieve resultaat van 2023 aan de gemeenten*

In de voorlopige jaarstukken 2023 legt de VRU inhoudelijk en financieel verantwoording af over het jaar 2023. De accountantscontrole is nog niet volledig afgerond, onder andere door de onduidelijkheid over het aanpassen van de landelijke kaders naar aanleiding van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Bij de interne controles en accountantscontrole zijn tot op heden geen grote afwijkingen geconstateerd en volgt er een accountantsverklaring met een goedkeurende strekking. De rechtmatigheidsverklaring en de controleverklaring zullen in de definitieve jaarstukken worden opgenomen.

Het jaar 2023 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 4,5 miljoen (circa 4% van de begroting). Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de aanvullende overheadvergoeding van in totaal € 4,1 miljoen met betrekking tot de tijdelijke niet-wettelijke werkzaamheden voor de crisishulpverlening in 2022 (€ 1,6 miljoen) en 2023 (€ 2,5 miljoen). Deze vergoeding is niet in de begroting verwerkt, omdat deze pas na het vaststellen van de begroting overeen is gekomen. De directe kosten voor de crisishulpverlening worden rechtstreeks vergoed door het COA. Daarnaast is de rijksbijdrage € 0,6 miljoen hoger dan begroot door de toekenning van de loon- en prijsaanpassing voor 2023. Dit voordeel heeft een structureel karakter en is daarom in de geactualiseerde begroting 2024 verrekenbaar met de gemeentelijke bijdrage. Vanaf 2024 is een stelpost voor de loon- en prijsaanpassing van de rijksbijdrage in de begroting verwerkt, zodat deze in de volgende jaren beperkter zal zijn. Op hoofdlijnen bestaat het resultaat uit hogere personele lasten (€ 1 miljoen) en lagere materiële lasten (€ 1,7 miljoen) enerzijds en hogere baten (€ 5 miljoen) anderzijds.

Voorstel resultaatbestemming: _

Bedragen x 1.000	
Voorstel resultaatbestemming 2023	Bedrag
Terug te storten naar de gemeenten	2.002
Storting ontwikkel- en egalisatiereserve:	
- Doorlopende activiteiten	634
- Ontwikkelingen en financiële knelpunten	1.874
Totaal	4.510

Het algemeen bestuur heeft besloten om € 2 miljoen van het rekeningresultaat terug te storten naar de deelnemende gemeenten. Van die € 2 miljoen krijgt de gemeente Leusden € 40.000 terug, waarvoor wij onze waardering uitspreken in de zienswijze richting de VRU. Daarnaast wordt een storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve gedaan voor doorlopende activiteiten t.b.v. versterking crisisorganisatie en uitvoering bestuursagenda (€ 0,6 miljoen) en incidentele middelen (€ 1,9 miljoen) die nodig zijn voor de continuering van de huidige taakuitvoering en het verbeteren van de arbeids- en digitale veiligheid. Deze ontwikkelingen en financiële knelpunten zijn ook opgenomen in de kaders voor de begroting 2025 en de geactualiseerde begroting 2024, welke 20 november jl. voor zienswijze was aangeboden.

Door de inzet van een deel van het rekeningresultaat wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2024 en 2025 voorkomen ten aanzien van:

- Versterking digitale veiligheid (€ 0,3 miljoen);
- Veilige energietransitie (€ 0,3 miljoen);
- Natuurbrandbeheersing, aandeel gemeenten (€ 0,25 miljoen);
- Vakbekwaamheid brandweer (€ 0,65 miljoen);
- Arbeidsveiligheid: pilot onderwaterdrone (€ 0,2 miljoen);
- Uitwerking scenario's huisvesting (€ 0,1 miljoen).

1.2 De gemeentelijke bijdrage zal nu niet verhoogd worden voor de thema's uit de bestuursagenda, maar stijgt mogelijk wel in de toekomst door onder andere brandweezorg Amersfoort

De thema's van de huidige beleidsperiode zoals opgenomen in onze bestuursagenda komen herkenbaar terug in de ontwerpbegroting 2025 en de geactualiseerde begroting 2024. Er is een directe aansluiting tussen de bestuursagenda en de planning- en controlcyclus. De ontwerpbegroting is gebaseerd op de vastgestelde meerjarenraming, de ontwerpbegroting VRU 2024 en de mutaties die zijn opgenomen in de kaders voor de begroting 2025 en de geactualiseerde begroting 2024. De begrotingskaders zijn ongewijzigd verwerkt in de voorliggende begroting. Door de inzet van de middelen uit de ontwikkel- en egaliseringsreserve kan een verdere stijging van de gemeentelijke bijdrage vooralsnog worden voorkomen.

De volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De beleidsteksten en indicatoren zijn geactualiseerd;
- Het financiële kader is geactualiseerd (o.a. de reguliere loon- en prijsaanpassing);
- Een aantal beleidsontwikkelingen als gevolg van exogene ontwikkelingen is verwerkt;
- Een aantal (incidentele) technische wijzigingen voor het lopende boekjaar is doorgevoerd zonder effect op de gemeentelijke bijdrage.

De financiële positie van de gemeenten is betrokken bij de invulling van de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024. In de kaders voor de begroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024 zijn ontwikkelingen en risico's opgenomen die op termijn een financieel effect kunnen hebben. Zonder expliciete besluitvorming door het bestuur zal dit niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Het dagelijks bestuur zal daarnaast actief blijven zoeken naar mogelijkheden om – binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders – de gemeentelijke bijdrage voor 2024 en 2025 verder te beperken.

De individuele bijdrage per gemeente in de Kaders voor de begroting 2025 & geactualiseerde begroting 2024 is gebaseerd op de verdeling van het gemeentefonds. Op basis van de afspraken met het Rijk worden de gemeenten bij de meicirculaire 2024 via de uitkering van het gemeentefonds gecompenseerd voor zowel de wijzigingen van de verdeling van de gemeentelijke bijdrage als de loon- en prijsontwikkeling voor 2024 en 2025. Zoals eerder aangekondigd stijgt de bijdrage van de gemeente Leusden van 1,99% naar 2,00% in verband met de bijstelling van de verdelingsgrondslag van het gemeentefonds. De hoogte van de bijdrage blijft gelijk aan de eerder aangekondigde bijdrage (€1.997.000 in 2024 en €2.102.000 in 2025, dit is exclusief de kosten van het individueel gemeentelijk pluspakket (voor het uitbesteden van het beheer en onderhoud van de brandweerkazernes).

De totale bijdrage voor de komende jaren is als volgt:

	Begroting 2024	Actualisatie 2024	Begroting 2025
GBTP (gemeentelijke bijdrage gezaamenlijk basistakenpakket)	1.937.000	1.997.000	2.102.000
IGPP (individueel gemeentelijk pluspakket)	-	85.000	116.000
Totaal	1.937.000	2.082.000	2.218.000

De voorgelegde begroting bevat o.a. de volgende wijzigingen ten opzichte van de vorige begroting:

1. Lasten FLO overgangsrecht worden lager vanaf 2025 i.v.m. wegvallen risico op mogelijk structureel meerkosten voor FLO-overgangsrecht

Veel brandweer- en ambulancemedewerkers hadden tot 2006 recht op functioneel leeftijdontslag (FLO). Dit FLO is per 1 januari 2006 afgeschaft. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. De Belastingdienst heeft geconcludeerd dat over een deel van de kosten met terugwerkende kracht een RVU-heffing (52%) moet worden afgedragen. Met ingang van 2023 is bepaald dat de werkgeversbijdrage voor het Netto FLO Spaartegoed (NFST), dat onderdeel is van de uitvoeringsregeling FLO-overgangsrecht, pensioengevend is. Hiernaast is met ingang van 2022 bepaald dat over de werkgeversbijdrage NFST ook RVU-heffing van 52% moest worden betaald. Beiden leiden tot een onevenredige kostenstijging van ruim 20% waardoor het fundament onder het ontstaan van de werkgeversbijdrage NFST is weggefallen. Gelet op de ongewenste kostenstijging van de NFST is daarom in het LOAV overeengekomen de maandelijkse werkgeversbijdrage NFST per 1 januari 2024 te beëindigen. In plaats van de maandelijkse werkgeversbijdrage wordt per 1 januari 2024 de werkgeverbijdrage door werkgever maandelijks uitbetaald vanaf het moment dat de medewerker de FLO-uitkering gaat ontvangen. Dit betekent dat het risico op mogelijk structurele meerkosten voor het FLO-overgangsrecht, zoals gemeld bij de kaders voor de begroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024, is komen te vervallen.

2. De ontwikkelingen met een direct financieel effect worden uiteengezet (brandweezorg Amersfoort en versterking crisisbeheersing)

In de fases 2 en 3 voor brandweezorg Amersfoort worden er stappen gezet naar de uiteindelijke bezetting. Wanneer die stappen gezet kunnen worden, hangt af van de ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe huisvesting van de brandweerposten in Amersfoort. Er moet een nieuwe post Noord komen die o.a. geschikt is voor kazernering van beroepskrachten. Het idee is de oude post Noord te behouden voor vrijwilligers. Om te kunnen voldoen aan de eisen op het gebied van opkomsttijden, slagkracht en gelijktijdigheid moet er naar een volledige bemanning van 6 manschappen in Amersfoort-Noord worden gaan. Verdere ontwikkelingen die nodig zijn voor de brandweezorg in de stad Amersfoort zijn onderdeel van integrale afwegingen in het kader van het nieuwe dekkingsplan van de VRU, dat in de komende beleidsperiode (2024-2027) wordt opgesteld. De proefperiode heeft de VRU incidenteel uit de ontwikkel- en egalisatiereserve bekostigd. De structurele inbedding van de bezetting in Amersfoort-Noord (fase 1, uitbreiding met 7 fte) leidt tot een structurele verhoging van de kosten voor de basisbrandweezorg (gemeentelijk basistakenpakket) met 530K per jaar. Dit zijn kosten voor salarissen, vakbekwaamheid, persoonlijke beschermingsmiddelen en ondersteunende (personeels)kosten. Voor de

realisatie van fase 2 en 3 is op een gegeven moment nog een aanvullend structureel budget nodig van circa € 2,6 miljoen, wat nog niet is opgenomen in de begroting. Hierdoor zal de gemeentelijke bijdrage zeer waarschijnlijk in de toekomst weer gaan stijgen. We vragen de VRU in onze zienswijze om zich verder in te blijven spannen om een stijging te voorkomen en bovenstaande op te vangen binnen de bestaande begroting.

Bij de versterking van de crisisbeheersing wordt gesproken over het Operationeel Kernteam – Permanent (OKT-P). Wanneer de eerste signalen opkomen die wijzen op een potentiële opkomende crisis, kan dit team 24/7 worden ingezet. In overleg met de Regionaal Operationeel Leider wordt bekeken wat er in deze fase van de (opkomende) crisis gedaan kan worden (door het OKT of door anderen), wie betrokken moet worden en of er al dan niet opgeschaald moet worden. Dit vroegtijdig activeren van een operationeel kernteam maakt proactieve risicocommunicatie mogelijk inclusief de voorbereiding van crisiscommunicatie door en met de juiste betrokken gemeenten en partijen. Samen met gemeenten en partners wordt een inzet gepleegd op het weerbaar worden van inwoners, bedrijven en instituties. Dit is een erg goede ontwikkeling en de komende tijd wordt er ingezet om de kolom bevolkingszorg ook een stevige positie hierin te geven. De financiering vindt plaats door een geormerkte uitkering vanuit de BDuR (vanaf 2023 €1,85 miljoen, oplopend tot uiteindelijk € 3,34 miljoen structureel). Vanaf medio 2024 worden de gelden structureel ingezet om de crisisbeheersing te versterken. In aanloop daar naartoe zal in 2024 nog een deel van de middelen incidenteel worden ingezet, omdat meer tijd wordt genomen voor afstemming en het creëren van draagvlak.

1.3 De daling van de ontwikkel- en egalisatiereserve in 2024 ziet de gemeente Leusden als een risico en er zullen besparingsmogelijkheden in kaart gebracht moeten worden
De gemeente Leusden wil als aandachtspunt meegeven dat zij een risico ziet in de daling van de ontwikkel- en egalisatiereserve. Deze reserve daalt door de voorgestelde onttrekkingen naar € 261.000 op 31-12-2024, ondanks de storting van € 2.508.000 van het positieve resultaat. Er wordt in totaal in 2024 € 3.396.000 uitgegeven aan de ontwikkelingen uit de bestuursagenda. Gezien de grote opgave die gemeenten wacht in het ravijnjaar 2026 willen wij de VRU vragen zich te blijven inspannen om te voorkomen dat de gemeentelijke bijdrage stijgt en de ontwikkelingen en risico's in de bestaande begroting te blijven opvangen en daarnaast, in een vroeg stadium (voorafgaand aan vaststelling van de kadernota), besparingsmogelijkheden in kaart wil brengen. Wij zien graag dat er een proces wordt ingericht, dat gericht is op het maken van realistische en duidelijke inhoudelijke bestuurlijke keuzes gericht op het in kaart brengen van mogelijkheden hierin. De gemeente Leusden ziet hier graag in 2024 een procesontwerp voor tegemoet.

2.1 Het positieve resultaat voor de gemeente Leusden wordt toegevoegd aan de algemene middelen
De € 40.000 die de gemeente Leusden terugkrijgt wordt toegevoegd aan de algemene middelen en verwerkt via de najaarsnota.

3.1 De VRU moet op de hoogte worden gebracht van het besluit van de Raad
Na het besluit van de gemeenteraad wordt de VRU per brief in kennis gesteld dat we een zienswijze indienen, samen met de inhoud van de zienswijze.

Tegenargument/Alternatieve scenario's

Niet van toepassing.

Risico's

Het risico is aanwezig dat er extra gelden nodig zijn na 2024 om de kosten van de brandweezorg Amersfoort en de verdere ontwikkelingen uit de bestuursagenda op te vangen.

Plan van aanpak/tijdsplanning

De VRU verzoekt ons uiterlijk 24 juni 2024 een eventuele zienswijze te geven en hen hiervan in kennis te stellen. De VRU is zich ervan bewust dat deze termijnen vaak te krap zijn, maar ontvangt graag een voorgenomen besluit van het college wanneer deze bekend is. Deze nemen ze onder voorbehoud mee in de behandeling door het bestuur. De ingediende zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de definitieve stukken, die op 8 juli 2024 door het algemeen bestuur vastgesteld worden. Nadat het besluit van de gemeenteraad vanuit de vergadering op 27 juni 2024 bekend is, kan de VRU nog op tijd in kennis worden gesteld van het definitieve besluit.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Financiële stukken (maart 2024) algemeen (def);
2. Bijlage A - Voorlopige jaarstukken 2023 vastgesteld in AB 25 maart 2024;
3. Bijlage B - Ontwerpbegroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024 vastgesteld in AB 25 maart 2024;
4. Bijlage C - Zienswijzen kaders ontwerpbegroting VRU 2025, geactualiseerde begroting VRU 2024 (versie na AB);
5. Bijlage D - Infographic jaaroverzicht VRU 2023;
6. Brief 1 besluit onder voorbehoud gemeente Leusden financiële stukken VRU;
7. Brief 2 definitief besluit gemeente Leusden financiële stukken VRU.

Het college van de gemeente Leusden,

B. van den Brink
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 7 mei 2024, nummer: 161735

b e s l u i t:

De raad besluit:

1. een zienswijze in te dienen met betrekking tot de voorlopige jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 & de geactualiseerde begroting 2024 van de Veiligheidsregio Utrecht;
1. het positieve resultaat op te nemen in de algemene middelen en te verwerken via de najaarsnota;
2. de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) per brief te informeren over de zienswijze van de gemeente Leusden.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 27 juni 2024

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter